

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadóhivatal:

Rimaszombat, Erzsébet-tér 9. sz. alatt a könyvnyomdában. Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetésny, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor térfogata 15 fillér.
Többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Nyilttér:

Egy sor 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Tanév végén.

Ismét egy év pergett le a tanév naptárában és történetében. Egy évvel idősebbek lettek az iskolák, a cultura csarnokai, a tanárok, tanítók és tanítónők, de idősebbek lettek a diákok és diákkisasszonyok is, kiknek jövőjéhez oly sok szép reményt fűz a magyar haza.

Korszakot alkotó volt az esztendő nemesak helyi tanintézeteink és iskoláink történetében, és illetve a közoktatásügy önzetlen munkásainak életében, de az egész hazai népoktatás terén is; mert ez év folyamán oldotta meg a magyar törvényhozás és kormány véglegesen a régen várt közoktatás kérdését, illetve annak rendezését.

Gazdag volt e tanév iskolák államosításában és még gazdagabb az oktatás mestereinek kinevezésében.

Alacsony színvonalon, vagy még azon alul is álló községi iskolák nagy száma emeltetett ki abból a homályból, hol még egy pár év előtt is a falusi harangozó és csizmadia egyszemélyben volt az írás és olvasás mesterségének oktatója: a községi néptanító.

Butaságban tévelygő és rosz erkölcsök hatalmában tengődő fiatal, éretlen gyermekcsereg lett a felvilágosodás és egy szebb jövő, különösen pedig a magyar nemzeti eszme megismerésének megmentve és ez által jövődjök a haza javára kilátásba helyezve és biztosítva.

Talán ez utóbbi sokkal magasztosabb és értékesebb vívmánya a közoktatásügy fejlesztésének, mint az előbbeni. Az embert már férfi korában is könnyebben lehet fogékonyvá tenni a műveltségre, mint a haza iránti ragaszkodásra. Jó honpolgárt csak azokból lehet nevelni, kiknek már gyermekkorukban szívébe csepegtetjük és ereibe szivattyuzzuk a hazaszeretetet. A későbbi korban már ez csak akkor sikerül és ritkább esetben, ha anyagi érdekek lépnek előtérbe és azok parancsolják, mely sajnós, manapság na-

gyon föléje emelkedett az idealismusnak és sovismusnak.

Mindkettőre példát nyújt az amerikai szellem mohó felvétele, mely itthonról az óhazából kivándoroltat, már jó hazafit is rövid idő alatt ismét átalakította. Itthon már, vagy még magyar volt, az új hazában azonban ismét visszatért régi bűneihez és felvette a hazai gyűlölet köntösét. Ide haza még sem írni, sem olvasni nem tudott, az új hazából már mint írástudó és nyelveket beszélő egyén tért vissza, sőt a magyar szellem elfojtásának veszedelmes apostola vált belőle.

Bizalmunk azonban a jövő vezetőfainak bölcs gondolkodásában és vezetésében.

Mi gömörmegyeiek és rimaszombatiak még boldogok lehetünk, mert egy, a megye határára lévő felekezeti népiskolát kivéve, a legjobb kezekben van az oktatás ügye.

Középiszkoláinknál s valamennyi más iskoláinknál, tanintézeteinknél, óvodáinknál stb. a legjobb kezekben van lefektetve az ifju nemzedék vezetése és nevelése. Nekünk tehát egyáltalán nincs okunk az aggodalomra.

Az e hó végén megjelenő iskolai értesítőkből szerezhet majdan tudomást a nagy közönség és a tanügy iránt érdeklődők, hogy meggyeszerterte összes tanintézeteink az elismerés és a megelégedés érzetét keltő színvonalon vannak. — Ott van péld. a rozsnyói róm. kath. főgimnázium, melynek újra díszesen épített nagy épületét csak ez iskolai év elején adták át a tudomány hajlékáknak; kitűnő tanerőkkel rendelkezik és művelt, jeles képzettségű, hazafias, jó érzésű ifjakat ereszt ki minden évben a méhéből. — Mellette nem kisebb érdemekkel munkálkodik a szintén régi romjaiból kiépített rozsnyói ág. evang. főgimnázium, melynek ifju, képzett tanári kara sok jeles és hazafias érzelmű tanulót küld évről-évre a felsőbb iskolákba és egyetemekre. Az ez

év végén ottan tett érettségi pedig, melyen 29 maturandusz közül 11 lett jeles, jól érett 6, egyszerűen érett 10, egy egy tárgyból pedig csak kettő utasítottat javító vizsgálatra, oly eredményt tüntet fel, mely a legkritikább az érettségek történetében.

Itt van megyei székvárosunkban a rimaszombati egyesült protestáns főgimnázium, mely már messze földön lett híressé. Ez intézetbe is az utolsó negyedszázad alatt új tanárok költöztek be, kik a tudományak már újabb szellemi tőkét hozták magukkal és az itten talált nagyérdemű nesztoroktól pedig átvették azt, mi a régiből jónak, nemesnek és üdvösnek bizonyult. Alig pár éve annak, hogy nagy ünnepszeg között országos keretben nyitottuk meg e főgimnázium díszes új épületét, s arról minden dicsekvés nélkül elmondhatjuk, hogy felsőmagyarországon páratlanul áll berendezésre nézve az összes főgimnáziumok között. Annak idején méltattuk is azoknak érdemeit, kiknek nevéhez és munkásságához fűződött e monumentális épület megalkotása. Egyről azonban, a nagy szerénységéről ismert Bodor István akkori igazgatóról nem emlékeztünk meg eléggé. Most iktatjuk ide nevét, mint olyanét, kinek mint elsőnek fogalmazott meg keblében az eszme és az építési költségek finanszírozása.

Midőn pedig már az épület készen állott, a lejárt 6 éves igazgatói ciklus folytán azt Loysch Ödönnek adta át. Köztudomás szerint főgimnáziumunkban 6-6 évenként felváltva az ev. ref. és ág. ev. egyházak választanak igazgatót a tanári karból. Az akkor lefolyt 6 év után tehát az ág. ev. egyházon volt a sor és az igazgatótanács bizalmából azt Loysch Ödön töltötte be. ki 28 éves korában került az igazgatói székbe.

Mit szólunk Loysch Ödön igazgatói működéséről a mostani tanév végén, midőn bucsuzik az igazgatói állástól? Ha őszinték akarunk lenni,

Mint a felvidéki községek általában, maroknyi község egyik is, másik is. Még csak notáriusa sincs. Azaz dehogyan nincs. Van biz a', csak hogy kevés lévén a porcozó szedéssel, pakusirással járó dolog, no meg az igazat megvallva: még kevesebb a mód, többen társulva tartják ő kigyelmet.

Szó ide, szó oda, Fülkelecsény is, meg Fülkevácsi is azok közé a helységek közé tartoznának, a melyekről a százezredik ember se tud egy fikarczynit se. Ha pre dikátumukban nem őrizgetnék azt a pajzán történetet, melyet vagy öt esztendőnek ennekelőtte hallottam a kelecsényi ábéczeferagó mestertől.

Halljátok ti is: Régi historia. Hogy az elejét kibogozhassuk, vissza kell fordítanunk az idők kerekét vagy hat-hétszáz évvel. Tán Róbert Károly volt akkor a király. Vagy tán Venczel, a cseh, avagy Ottó, a bajor ivadék!?! Ki tudná biztosan, hiszen oly gyorsan vándorolt akkor a korona egyik fejről a másikra, hogy a nép azt se tudta: voltan képen ki hát a király s milyen nációhoz tartozik. Az az egy volt csak holtbizonyos, hogy nem magyar.

Ebben az időben Mikó Detre fia, Márk volt az Ipoly, Zagyva és Rima közötti vidék seregvezére, vagy a hogy a barátokirta krónikák mondják: princeps exercitus-a! Ott lakott a fülkei várban. Csak hogy annak akkor még nem Fülke, hanem Detre-vár volt a neve. Fülkeknak akkor keresztelték el, amikor Márk uramon a losonczyi vargával megesett az eset.

Történt egyszer, hogy Losonczon jártában, mikor éppen kelte át a városka alatt elfutó patakon, a víz fölé hajló iharok alól tompa suhogás, locogás hangjai üték meg a fülét. A hang irányába tekintett. S hogy oda tekintett, meg is állít nyomban hóka paripáját. Egy fehérceled állt a patakban.

Szemrevaló, takaros. Kék libegője térdig fölaggatva, karsu derekát szorító átalvetős pruszlikja kicsatolva, rövid ingujjban, bóbítás kendőben.

A kezében szaporán járt a sulyok. Mosott. Detre Márknak nagyot dobbant a szive Fejéből kiütődött menten a kalmárok dolga, a miért Detreből az utat megtevé. Csak az asszonyt nézte.

TÁRCZA.

Versek.

I.

Itt ülök a sheveningi Homok-torlatokon,
A tenger dagály moráját Tünődve hallgatom.

Leáldozó nap hinti szét Arany sugárait,
Színes szalaggal vonja be A víz hullámaint.

Amerre nézek, mindenütt Vitorlák lengenek.
A hangy szellő felém röpit Hajós dalt . . . éneket.

Ott messze, hol az ég öve Kéklőn aláhajol,
A tenger árja és a menny Egy édes csókba forr!

Es itt a parton szerteszt Erdő, liget, halom!
Virággal van a rét öle Behintve gazdagon!

Emitt Shevening kis falu! Ott Haagot fák szegik!
Amerre lát a szem, egy egy Tündérkert rejtezik!

És szivem mégis elszorul, Sőhaj kel ajkamon,
Ha visszagondolok reád Elhagyott szép honom!

II.

A nagy világban akármire mentem,
Szép leányt, asszonyt majd mindenütt leltem,
De oly festőt, mint Hollandiában,
Hosszu utamban még sehol se' láttam.

Ott a hölgy arca tejbé mártott róza,
Búbáj, igézet sugárik le róla;
Varázs az ajkon, tűz lobog a szemben,
Nem mosolyoghat tündérő se' szebben!

Harmat a keble, hófehér a válla,
Szőke haj omlik szép hatytyu nyakára;
Termete karsú, vidám szive, lelke,
Ugy megy a földön, mintha csak lebegne!

Es ha reád néz, te meg ő reája,
Szinte beszédülz mámorba, búbájba!
Nincs Gileátnak oly édes balzsamja,
Melytől a szived — feledni tanulna! P.

Fülek.)*)

— Irta: SZEGHALMI GYULA —

A Hatvan—ruttkai vasut nógrádi szakaszában, Fülke és Losoncz között az egyetlen állomás Perse.

Egy órház az egész. Ha jól emlékszem a 107-es. Állomásfőnökké előléptetett órének az utazó közönséggel vajmi kevés baja van, mivel hogy nemesak a gyors, de a személyvonatok legtöbbször is víz fűtőtűszóval dübörög el előtte, lévén: feltételes megállóhely.

De hát ez mellékes. A fő, hogy erről az állomásról juthatunk leghamarabb a Szuha-patak balpartján egymástól alig két kilométernyire fekvő ikerközségbe: Fülkevácsiba és Fülkelecsénybe.

*) Szerzőnek a „Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület“ megbízásából gyűjtött „Felvidéki Regék“ cz. művéből. A munka m. e. 80 regét foglal magában s körülbelül 600 oldal terjedelemben, remekül illusztrálva f. évi december havában fog megjelenni. Ára 7 korona. Előjegyzések a szerzőhöz: Szeghalom, Báthory-utca 415. küldendők.

igazgatói működését megfelelő szavakkal nem vagyunk képesek méltányolni.

Ifjú erővel, mély értelemmel, ragyogó tudományos képzettséggel, művelt társadalmi érintkezéssel és felekezeti türelmességgel foglalta el diszes állását. És ma, midőn tőle, mint volt igazgatótól búcsuzunk, azt mondhatjuk és működését röviden abban vonhatjuk össze: hogy mit előlegezett, reményen felül váltotta be és munkásságának jutalma a minden hízeltől ment, — közelismerésben nyilvánul meg.

Utánna a következő hat évre — a fennálló egyezés szerint — az ev. ref. tanári karból kellett igazgatót választani. A választás nem volt nagyon könnyű, mert három kiváló és érdemes tanár jött szóba, kik iskolánk falai között eltöltött becsületes, tisztességes multtal dicsekedhetnek. Hol csak egy ember áll a választási urna előtt és ha többen, de nem egyforma erők lépnek a küzdelembe, ott könnyen megy a választás; hol azonban egyforma súlyú emberek ülnek a bizalom mérlegébe, ott már nehezebben megy annak megbillentése.

Végre is billenni kellett a mérlegnek és az felőri dr. Veres Samu javára billent.

E nem mindennapi férfiú 24 év előtt jött városunkba Erdélyből, egy kicsi faluból, hol édes atyja felőri Veres Marton már 60 év óta hirdeti mint ev. ref. lelkész az Isten igéit jó magyar hűveinek. Az akkori fiatal professor, ki első volt mint olyan, ki doktori diplomával foglalta el a tanári katedrát, kiváló műveltségével, fennkölt gondolkodásával, minden tudományban otthonos jártasságával, ragyogó és minden pillanatban kész ékesszólásával, zenei talentumával, fi nem előzékenységgel, és mi a legtündöklőbb erénye, bár fogát viselő férfiú egyházában, felekezeti türelmességgel egy kardosapással hódította meg a közönséget. Bár oly tisztán és fényesen ragyognak dr. Veres érdemei, mint a sarki csillag, mely már napnyugta előtt is versenyre kél a nap még fénylő sugarával, mégis lapunknak 24 évre egyfolytában szakadatlanul visszaterjedő és egymásba fűzött lapjait kellett visszaforgatnunk hogy az újabb nemzedékkel az ő érdemeit megismertessük.

A mint fészket rakott városunkban, mint a nagy utat tett vándorsólyom, kinek szemei már ekkor a tudományos könyvek penészes lapjai között is kifürkészett minden szellemi táplálékot, melyet zsákmányul ejthetett: első kötelességének érezte a nagy költőről Tompa Mihályról megemlékezni. Ő volt az első, ki azt almodta: Tompanak szobrot kell emelni, és ma áll a szobor büszkén, örökre emlékül és talán ez dr. Veres legnagyobb boldogsága, ki 24 év óta az irodalom tanára. Több ízben volt a tanári karnak jegyzője. Ő volt a rimaszombati jótékony nőegyesületnek sok éven át jegyzője. A megalakult rimaszombati dalárda igazgatója. A színpartoló-egyesület elnöke. Lapunknak 10 éven át szerkesztője s maig egyik legértékesebb és kifogyhatatlan belmunkatársa. A Polg. kör és kaszinó választmányi és dísz tagja. Az

utóbbi időkben az ev. ref. egyház világi kerületi jegyzője és a rimaszombati egyház jegyzője stb. Ha szónokolni kellett, dr. Veres Samut szóllították az emelvényre. Ha hangversenyt rendeztek: dr. Veres hegedűje adta meg ahhoz a fűszert, a zamatot. Ha egy szép quartettet kellett előadni, abból dr. Veres Samu nem hiányozhatott. Ha felolvasásra vágyott a Kaszinó vagy Polgári kör, mindig dr. Veres volt az, ki a közönséget megkaczagatta. Ha a főgimnáziumi ifjuság és az annak kebelében működő irodalmi kör valamit akart rendezni, Veres tanár urat kérték fel. — Szóval dr. Veres egy férfi, kiben annyi kincs rejlik, mint egy nemes érczekben bővelkedő bányában és ő azt szívesen, készséggel értékesíti a haza, az egyház, a társadalom, a művelt kultúra javára. Bár talán lesznek olyanok, kik neheztelni fognak azért az állításáért, hogy tulajdonképpen ő volt az, ki egy az új kor szellemének megfelelő modernebb kultúrát honosított meg városunkban, mindazonáltal a köztudat és lapunk 24 évre visszaforgatott lapjai erről tanuskodnak, mert alig jelent meg lapunkból el elvéve egy-egy szám, hol dr. Veres nevét ne olvastuk volna.

Ember, egész ember, az életfeladatok és életeleloknak okos, szorgalmas, erős munkása került most is főgimnáziumunk igazgatói székébe, mindnyájunk örömére.

Adja Isten, hogy a reá ruházott nagy felelősségnek és feladatoknak állandó lelki erővel és tartós egészséggel felelhessen meg.

Még meg kell emlékeznünk polgári leányiskolánk sorsáról is. Már készen áll az új leányiskola diszes épülete is és abba át is költözködött, illetve átszállították már a butorokat.

E magas színvonalon álló tanintézet is egy kiváló egyént kapott. *Kathona Géza* eddigi igazgató személyében, kit a napokban véglegesített a kultuszminiszter állásában. *Kathona Géza* a még fiatal, élete delén álló egyén méltó collegája és osztályosa a fentebb méltatott egyéneknek s nemcsak az iskola falai, de a társadalmi körökben, az egyház és közügy terén is erősen áll a gáton. Nehéz és élethossziglan terjedő igazgatói állásához, illetve annak betöltéséhez neki is sok szerencsét és kitartást kívánunk.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselő testülete dr. Kovács László polgármester elnöklésével t. hó 25-én közgyűlést tartott, melyen egy nagyfotóságu kérdés: az egyházak segélyezésének régóta húzódo ügye nyert végleges, a békét örök időre biztosító megoldást.

Városunk közönsége a kérdés végleges megoldásával bizonyára meglesz elégedve, s az egyházak képviselői is megnyugodtak a kölcsönös megegyezésen alapuló elintézésrel. A város áldozatokat hozott, az egyházak különösen nagy igényeket nem támasztottak, s a bizottságok hosszas tárgyalások és alapos megfontolás után terjesztették elő javaslataikat, melyek végeredménye az, hogy a református, ág. evangélikus egyházak és az iz-

raelita hitközség évi 222 kor. 30 fillérrel kapnak több dotatiót, mint a mennyit eddig élveztek.

A róm. kath. egyházzal tudvalevőleg per tárgyát képezte az ügy, azonban most már a megkötött egyezés alapján ki van zárva a perekedés s a róm. kath. egyházat évi 3452 kor. készpénzzel, 125 hektoliter 46 liter tiszta búzával, 41 hektoliter 74 liter feles búzával, 2 drb. — 224 kilogramnyi súlyú hizott sertéssel, 120 köbméter tűzifával fogja segélyezni a város.

A bizottság alapos és derék munkát végzett, s méltán megilleti tagjait a város közelismerése és hálája, de különösen elismeréssel kell megemlítenünk társadalmi és közéletünk veterán, tisztos és érdemes tagját: *Baksay István* kir. tanácsost, ki ezt az ügyet valóban szívén viselte, mint a régi helyzet alapos ismerője, adatokkal és tanácsokkal könnyítette a bizottság igen nehéz feladatát.

Most már megnyugodhatnak a kedélyek. A gordiusi csomó, melynek kibogozásához félt kezekkel fogtak hozzá, fáradozásuk eredménye olykor-olykor kétségessé válván, csaknem csüggedés szállta meg a legbátrabb lelkeket is, megoldatott, hála a bizottságnak, s különösen az ügyet körültekintően és tapintattal vezető dr. Kovács László polgármesternek ez szerencsésen sikerült. A közgyűlésen egy hang sem emelkedett az egyezés ellen, sőt ellenkezőleg általános helyesléssel és a megelégedés jóleső érzetével fogadták a városatyák a kényes kérdés megoldását.

A gyűlésen kevés számú tisztviselőn kívül jelen voltak: *Abonyi Pál*, *Bocskó Daniel*, *Fekete Pál*, ifj. dr. *Institórisz Endre*, *Jaczkó Pál*, dr. *Krausz Gyula*, *Molnár József*, dr. *Kármán Aládar*, *Medveczky Sándor*, *Rónay Gyula*, *Soós Ferencz*, *Sütő István*, *Samarjay Janos*, *Singer S. Leo*, *Szomolnokyi Antal*, *Törköly József*, *Zachar Gusztáv*, dr. *Zehery István*.

A közgyűlést dr. Kovács László polgármester üdvözlő szavakkal nyitotta meg, s mindjárt bemutatta azon egyezségi okiratokat, melyeket a város a helybeli egyházakkal kötendő egyezésre nézve tervezett. A városi képviselőtestület ugyanis megbizta a polgármestert, hogy a felekezetek kiküldendő képviselőivel tárgyalásokat folytasson az egyezésre nézve. E bizottságok külön külön is tárgyaltak. Az egyezés akként tervezetik, hogy a róm. kath. egyház a fenti dotációt kapja, a református, ág. ev. és izraelita egyházak pedig az eddigi dotációnál 222 korona 30 fillérrel kapnak többet. Az egyezés pontjai nagy körültekintéssel és gondossággal szövegeztettek meg, s az egyházak képviselői csaknem valamennyien alá is irták az okiratot annak jeléül, hogy a megállapodásokat teljes egészükben és részleteikben magukéva teszik, s azt kötelezőnek ismerik el. A városi tanács is melegen ajánlotta elfogadásra az egyezségi javaslatokat, melyeket *Molnár József* városi képviselő, mint a kiküldött bizottság egyik kiválóan buzgó és munkás tagja — támogatott ajánló szavakkal. A képviselőtestület egyhangu helyesléssel el is fogadta a javaslatokat, s *Medveczky Sándor* a közhangulatot tolmácsolta, mikor a bizottságnak nehéz és odaadó működéséért hálás elismerést és köszönetet mondott.

A város 1907. évi közpénztári számadását a számvizsgáló bizottság bemutatta. Bevétel volt 261077 kor. 22 fillér. Kiadás 255473 korona 97 fillér. Maradvány 5603 korona 25 fillér. A város tiszta vagyona 1 millió 534000 korona. A számvizsgáló-bizottság mindent rendben talált s a közgyűlésnek azt javasolta, hogy a pénztárnoknak és számtanácsosoknak a város elismerése és köszönete fejeztessék ki, s a felmentvény a mult évre vonatkozólag a szokásos fenntartással megadásseik.

A közgyűlés ezen javaslatot egyhangulag elfogadta azzal, hogy a számvizsgáló bizottság tagjainak is elismerését és köszönetét fejezi ki s részükre egyenként 30 korona tiszteletdíjat utalványoz.

— Ki tudja, ki tudja? . . .

Kakován Tadeus tombolt bösz dühében. S hogy kitombolta magát, azt se mondva: papucs, hirtelen sarkon fordult és elrohant haza.

Othon újra kezdte a patáliát.

Összevont mindent, a mi utjába akadt. Mikor aztán nem volt körülötte más, mint faszilánk, cserép, levetette magát a földre s kegyetlen mérgében, keserűségében úgy sirt, úgy bömbölt, úgy átkozódott.

A legények, inasok, utcai szájtátók hűledezve nézték.

— Mi lelte, mi lelte, Uram Isten mi, mi?

Egyszer aztán felugrott. A szájtátók meg széjjelugrottak.

— Fegyverre legények Fegyverre, a ki vitéz, a ki bátor, a ki szeret engem! — Ordítá rekedten, vérbeforgó szemmel.

— Vért akarok látni! Vért akarok inni! Detre Márkus vért, a ki az asszonyom elvitte, elesalta, a ki az asszonyom fejét elesavarta s meggyalázott véle.

Azzal fölkapott egy rozsdás fringiót, megforgatta feje körül s úgy üvöltött, úgy kiáltozott: vért, vért, vért:

A legények, inasok, utcai szájtátók sem maradtak resten. Hirtelen fölkapkodtak mindenféle gyilkoló szereszelőket, vendégoldalt, csépet s még addig se tartott, a mióta mondom, kocsikra kaptanak s zugva, bugva, forrva elvágattak Fábrián felé: ostrom alá venni, földig lerombolni a detrei várát.

Kakován Tadeus egy rossz fakó gebén vágatott előre. Rozsdás fringijával döfte, szurta, vágta a levegő-egyet s azt kiáltá egyre: vért, vért, vért, vért akarok látni, vért akarok inni, a Detre Márk vért, avagy az asszonyét, hogyha az a bűnös, az a beste lélek . . .

*

Három álló napig döngöttek a vár kapuját.

Az őrség csak nevetett rajta. Nem vette komolyan a csöcselék-hadat. Fügét mutogatott ki a kémli ablakon s csutondáros szókkal, gunyos hahotával buzdította őket: rajta, rajta, rajta!

A negyedik napon végre kinyílt a kapu. S hogy kinyílt, az ostromló népség szerte széjjel szaladt. Kakován Tadeus alig maradt ott ketten, avagy hárman. Azok is megeje húzódtak rendre.

Es közbe-közbe motyogott valamit.

Majd hirtelen közelebb ugrott. Nagyt köszönt és megszólitotta:

— Mit csinálsz galambom?

Az asszony megrezzent a hangra. Ijedten odakapott a keblén lengő teher patyolathoz s a mig azzal babrált, a futó hab elkapta a vásznát.

— Jaj a vásznak, jaj, jaj! — S lépett vón' utánna, ámde Márk megelőzte gyorsan. Egy-két percz se telt el, s a futó hab fodrán messzeringó vásznát már is vissza hozta. Eleddig eltűnt az asszony arcáról az ijedség nyoma. S hogy visszakapta vásznát, hálásan mosolygott a daliára.

Annak se kellett több Visszamosolygott rá s megcsipte rózsapiros arcját.

— Nem való neked ez a paraszti munka én édes galambom! Tedd le azt a sulykot.

— Hogy tenném, mért tenném?

— Nem való a hozzád. Aztán árt is szörnyen. Lát, a kezeidet hólyagosra huzza! Hóféhér lábadat megsérti a kavics. Rózsapiros arczád leégeti a nap heve . . . Bezzeg, bezzeg! . . . én nálam, urí kastélyomban más lenne a sorod.

Az asszony pajzánul kacagott.

— Más lenne!

— Más biz' a! Aranyba, ezüstbe, subogó selyembe öltöztetgetnélek. Tiz, husz fráj állana a szolgálodra. Minden kívánságod, minden óhajtasod egy egy parancs volna!

Szóból szó lett. A dalia csalta, az asszony vállalta s a vége: a szép asszony felült Márknak az ölébe, az meg mint a sárkány elvágatott vele a detrei várba.

*

Soha akkora patáliát nem látott még nemes Losonez városa, mint a mekkorát a szép asszony párja: Kakován Tadeus uram csapott.

Csapthatott is. Losonez városának a legelső vargája volt ő kigyelme. S mint ilyen, tanácsbéli is. Az pedig nagy szó volt akkoron. Nagy potentátum. Szörnyű volt hát a sérelem, és szörnyű Tadeus uram haragja is.

Mint az esztévesztett rohant föl a tanácsbázba. Ott a város érdemes főbírája valamelyes ügyes bajos dologban az esküdekekkel konferálatott épen, a mikor berugta

az ajtót s adj' isten nélkül, nagy handabandázással, kékülve, zöldülve, ököbe szorított jobbával hol a mellét verve, hol az eget fenyegetve a bíró elé ugrott.

Esküdt uraimék a bíróval együtt ámulnak, bámultak.

— Hát kelmed mi lelte? — Szólt végre a bíró.

Tadeus uram csak a szeméit meresztgette száját tátogatta, de egy hang nem sok a nagy felindulás miatt annyit se tudott kimondani.

— Ejnye esküdt uram, üsse már oldalba, nem látja kigyelmed kiszalad a lelke. Izibe, izibe.

Az esküdt megtette.

Tadeus uram meg jobban lett tőle. Előbb nagyt lélegzett. Aztán nagyt fohászokodott. Végre egy szuszra, szapora beszéddel, rikoltozó hangon ekként panaszkodott:

— Bíró uram, esküdt uraimék, nagy az én kazu som, nagy, nagy, nagy. Injuria, nota infidelitatis, perjuratio, crimen roptur*), minden, minden, minden.

— Mikor volt? . . .

— Ki tette? . . .

— Ki a beste lelke? — tudakozódának esküdt uraimék!

— Detre fia, Márkus, a . . .

— Jus vokatioba! **)

— De nem addig van a', várja meg a panaszt, panasznak a végét s csak ha megérdemi, vocáltasson kelmed, tisztelt esküdt uram, — szólt közbe a bíró.

— Hogy volt hát, mint volt hát?

— Detre fia, Márkus, harmadnapja este hites feleségem nyeregbe vette s elvitte, elrabolta a detrei várba. Fogják kigyelmetek jus vokatioba, kegyetlen nótába, az asszonyt pediglen persekális uton juttattassák vissza igaz birtokomba . . .

Esküdt uraimék a bíróval együtt jókorát kacagtak.

— Nem lehet az szögám. Ámbátor igaz is, tagadhatatlan is, csunya injuria a mi veled esett, de hát oszt ki tudja, ki látta, ki tanusithatja, hogy a feleséged Mikó Detre fia erőszakkal vitte a detrei várba? Ki tudja, hát hogyha maga varrta magát Márknak a nyakába?

— Az ám! . . .

— Ugy, ugy!

— Hátba! . . .

*) Hűtlenség, esküszegés, nórablás.

**) Idéztessék perbe!

A városi gazdasági tanácsos, a Gizella kisedővintézet, a szegények intézete 1907-ik évi számadása rendben találtatott.

A vasuti nyomjelzési munkálatok költségeinek fedezésére vonatkozó javaslat került ezután tárgyalásra. A város ugyanis 25000 korona függő kölcsönnek a takarékpénztártól való felvételét javasolja, mert a felvett kölcsönből nem telik a cserepesi és ratkóvölgyi vasut nyomjelzési költségeire.

A földhitelintézetnél felvett két kölcsön: 434535 korona és a Róth-féle földeladásból befolyt 4660 korona. Összesen 439195 koronát tesz ki, mely összeg hovaforrásáról képet ad a következő számadás: Kölcsönkiadások 339·20 kor., állami gyermekmenhely telkére 6131·33 kor., leányiskola telke és építése 206777·19 kor., szabadkai mentelep építése 153240·78 kor., vásártér rendezése 25700·02 korona, Diana fürdő átalakítása 6621·68 kor., Három Rózsa építési terveköltsége 3840·46 kor., Róth Zuzsanna- és Szigyi-féle telkek 6007·41 kor., szabadkai malom átalakítása 5274·63 kor., cserepesi vasut trace költsége 7053·28 korona, szabadkai fedett táncz helyiség 2199·15 kor., Hunyadi-utca csatornázása 12009·87 kor., ratkói vasut nyomjelzési költs. 4000 kor.

Még a ratkóvölgyi vasut tracérozási költségeihez legalább 10000 korona kell, s egyéb költségek is lesznek, úgy hogy a 25000 koronára szükség van. A nyomjelzési költségek a vasutépítéshez megszavazott 150—150000 korona hozzájárulási összegbe — az építkezés esetén — természetesen beszámíthatnak.

Ezután az állami elemi fiú- és leányiskola, s a polgári leányiskola 1908—909. tanévi költségelirányzata került tárgyalásra, s a tanácsi javaslatot a közgyűlés elfogadta. A fedezetlen hiány a fiúiskolánál 5913 kor. 23 fillér, a leányiskolánál 5723 kor. 23 fillér, a polgári leányiskolánál 1582 kor. Ez utóbbi a jövő évi városi költségvetésbe lesz felveendő.

A közgyűlés özv. Benyo Ferencnének havi 5 kor. segélyt szavazott meg, s *Institúrisz* Endre, *Perecz* Samu és dr. *Gyürky* Pál részére négy-négy heti szabadságot engedélyezett.

Ezzel a közgyűlés, mely alig jó félóraig tartott, véget ért.

Városszépítő egyesület.

Lakott helyeink anyagi és kulturális fejlődését hatóságai és társadalmi vezérlő egyéneknek a közügyek terén való altruisztikus munkálkodása mozditja elő.

Hiába van anyagi ereje a községnek, városnak mint jogi személynek, ha nincsenek önzetlenül odaadással küzdő vezérei; míg ellenben, ha vezető egyénei hatni, alkotni tudnak a községnek a közvagyon hiánya is pótolható és úgy anyagi, mint kulturális terén nagy siker érhető el.

Ezzel Rimaszombat városnak a köztisztaság, csiny és szépség tekintetében való fejlődését akarom szavá tenni, Rimaszombat városnak, — mint megyei központnak — e téren is a haladás szívének kell fennlen lobogtatnia, hogy annak fénye az egész vármegyét bevilágítsa.

Sajnálattal kell kijelentem, hogy ez irányban nagyon kevés az előmenetel.

Hogy nagyobb lakott hely vízvezetés és csatornahálózat nélkül a köztisztaság és közegészség tekintetében számot tevő eredményt felmutatni nem tud — elismerem; de hogy mégis az állapotok legalább tűrhetőek legyenek, minden körülmények közt megkövetelhető.

Hála Istennek az az állapot, a mikor a szomszéd községek kutyái ide jártak jóllakni az árokba (nyílt csatornába) dobott ételhulladékokkal már megszűnt; de hogy még most is mizérábilis állapotok vannak, arról egyes házak előtti büzhödt posványok tesznek fényes (?) tanúságot.

Tisztaság jöjjön el a te országod!

„Pace reflorescunt oppida, marte cadunt et Concondia est pulchritudo civitatis.“ Ezek jelszavai egy kul-

Datre fia, Márkus egyedül jelent meg a kapu gá dorában. S hogy meglátta a roszdás fringival hadonászó embert, nagy kacagva kérde:

— No, mi járatban vagy hát becsületes varga, mi kellene néked?

Kakován Tadeust elfutotta a máreg. Nekivörösödött, nekikéült, öltöhatolt, toporzékolt, míg végre kinyögte:

— Ho . . . ho . . . ho . . . hol a feleségem, adta beste lelke! Ho . . . ho . . . ho . . . hol van?

— Ugy? Az asszony kéne? Hahahahahaha! Nem megy az már vissza! Ide köti szíve, ide köti lelke, azt mondja: nem lesz soha többé a kelmed bolondja, igazvón barma.

— Nem lesz? Nem-é?

— Nem a!

— Két fülénél fogva vezetem el haza két fülénél fogva!

— Hallod Tádé! Értsük meg egymást. No no, ne toporzékolj úgy. Azzal mit se használsz.

— Nem-é?

— Nem a! Ugy se' megy a vissza. A szíve, a lelke ide köti, vonzza! Hanem hát . . . hm . . . hm tudom mit, mondának valamit: a két füle helyett ott van a két füle! . . . — s odamutatott a Szuhapatak partján fekvő két községre, Szuha-Kovácsra, Szuhakelecsényre.

— Vigyed, a tied! . . .

Azzal sarkon fordult, becsapta a kaput s intézkedett nyomban, hogy a két falucska illő kárpótlásul Kakován Tadeus birtokába jusson.

Oda is jutott.

Es Kakován Tadeus uram soha sem bánta meg a cserét. Soh'se vágyta vissza a pákosz menyecskét, a ki nemsokára Márkus uramat is a faképnél hagyta: egy ragyás lovászszal s egy rakás arannyal elszökvén, kifutván Nagy Lengyelországba!

Szuha-Kovácsi, Szuha Kelecsény e kázus emlékére nyerte vala a „Fül“ predikátumot s lón belőle Fül Kovács, Fül Kelecsény. S ugyancsak ennek emlékezetétől keresztelték el a detrei várat is Fülel várának.

turális tekintetben előre haladott, szép, tiszta városnak: Lőcsének.

Követendő például ennek a városnak egy társadalmi intézményét akarom nagyjából ismertetni. „Ez a Lőcsei Városi Szépítő Egyesület“ — Hogy mit produkál ez az egyesület? A köztisztaságnak, csinoságnak és szépségnek kultuszát fejleszt, terjeszti minden téren, a város minden zugában. De ha semmi más nem eredményezne is, működése, mint a város intelligens elemeinek egyesítését, ezzel az összetartás érzetét növelve, már nagyon sokat produkált, mert „Corcondia res parvae crescut . . .“

Nem nagy áldozatba kerülne ilyen egyesületnek városunkban való létesítése. Minden számot tevő ember csak egy koronával járuljon hozzá évenként, ezzel részt vesz az egyesület megalakításában s egyleti tagságot szerez, a mely a város szépítési ügyeinek intézésében való joggal ruházta fel.

De ki vegye a kezébe ennek az ügyét, szervezését? Erre leghivatottabb városunk fejlődését szíven hordó, agilis, ambíciózus és tehetséges polgármesterünk Vegye kezébe a *zászlót*. Meglátja, hogy tud e terén is alkotni: „Szépet, nagyt és dícsőt“ Szerezze be Lőcse városból a szépítő egyesület alapszabályait és ezen egyesület mintájára alkosson itt is ilyen egyesületet.

Csak egy dolgot hozok fel a sok közül, ami Lőcsén megragadta a figyelmemet a szépítő egyesület intézkedései közül: Valamennyi ház ujonnan ki lett festve rövid idő alatt. Mi okozta ezt a gyors s tömeges csinosítást? Semmi más, mint a szépítő egyesület működése: A tagok mindenképp saját házaikat csinosították ki, azután felkérték rokonaikat, barátait, szomszédaikat hasonló csinosítás eszközésére. Az a czéljuk, hogy Lőcse városát klimatikus gyógyhelylyé varazsolják, emeljék az idegen forgalmát és ezzel járó vagyonosodását. Tudjuk, hogy a tisztaság, csinoság és szépség éltet, felfrissít erőt ad és vonzó erőt gyskorol.

Élvezet ott a köztéren végig nézni: Egyik szögletében a gyermek-játszóhelyen élénk élet lüktet. A jövő nemzedék vidáman játszik, mulat, élvezi a balzsamos tiszta szabad levegőt. A felnőttek árnyas fák alatt csinos padokon ülve vagy sétálva pihenik ki fáradalmaikat kedélyes társalgás közepett, többször hetenkint a déli órákban és este felé felhangzó cigány és katona zene mellett.

Nekünk ilyen terünk, ilyen társadalmi érintkezési pontunk, ilyen üdülő helyünk nincs.

Talán a vásárcsok decentralizálásával lehetne e bajon segíteni! Ki kell telepíteni a vásárt a mellék-utczákba, mint a hogy zöldség és tollúrusok már most is a Tompa-utczában, a timárok a tamásfalai utczában árulnak s mint régebben a ezismadiáknak a Szijjártó utczában voltak az árusátraik. Így lehetne valamennyi árust kitelepíteni a piacra. Minden utca megkapná a maga vásáros népét. Ezzel az országos vásárok alkalmával előforduló torlódásoknak is eleje vétetnék és a piactér az üdülés és társadalmi együttlét templomává avattatnék.

Sokat lehet ez irányban alkotni addig is, míg jeles polgármesterünk az életcéljával kitűzött vízvezeték és csatornahálózat létesítését nyálbe ütheti. Sz. M.

A gömör-kishontvármegyei gazdasági egyesület igazgató választmányi ülése.

A Gömör-Kishontvármegyei Gazdasági Egyesület f. évi június hó 21-én tartotta II. rendes igazgató-választmányi ülést Tornalján a tagok nagyszámu érdeklődése mellett.

Legelsősorban is *Fodor* Jenő tikár számolt be az egyesület legutóbbi működéséről.

Jelenti, hogy Sajólenártfalván az egyesület tejszövetkezetet alakított, mely május hóban kezdte meg működését.

Serke, Sajólenártfalva és Sajókirályi községekben állatbiztosító társaságot szervezett. Ezen községekben az összes szarvasmarha állomány be van biztosítva elhullás és kényszervágás ellen.

Az utóbbi időben 72 drb. bonyhádi tejfajta tehenet osztott ki az egyesület tagjai között. A vármegyében ezen tehenek beszerzése iránt fokozottan nyilvánul meg a gazdák érdeklődése, úgy annyira, hogy az egyesület még ez év folyamán mintegy 50.000 korona értékű tehenet fog beszerezni.

Husz községben rendeztetett gazdasági előadás és két községben háziipari tanfolyam.

Kiszádkák között 4000 drb. gyümölcs-oltványt osztott ki, 10 filléres kedvezményes árban.

Szuhafő községénél a földmívelésügyi miniszter támogatása mellett 40 k. hold terület begyepesítésénél járt közre s a község részére 1200 kor. segélyt eszközölt ki.

Putnokon lópatkolási tanfolyamot rendezett *Kertész* Lajos putnoki és *Nerhaft* Antal rimaszombati katonai állatorvosok közreműködése mellett.

A tanfolyamon 26 kovács nyert kiképzést. Az ügyes és szorgalmas kovácsok között 100 korona jutalmat osztott ki.

A titkári jelentés tudomásul vétele után megbeszéltek az idei állatdíjazások rendezését. A nyár és ősz folyamán két díjazást fog az egyesület rendezni, melyen egy a szarvasmarhák, mint a lovak is fognak díjaztatni. Az egyik díjazás Rimaszombatban, a másik Pelsőczen lesz.

A földmívelésügyi miniszter leirata alapján elhatározta, hogy a megyéhez átír védőoltások rendszeres keresztülvitelére alkotandó szabályrendelet kidolgozása iránt.

Ezek után a földmívelésügyi miniszter, az alispán és a megyei közigazgatási bizottság részéről áttett üggydarabok véleményeztetettek meg.

Feled és Rimapálfala községek szarvasmarha tenyészirány megváltoztatása iránti kérvényét kedvezőtlenül véleményezte.

Az apaállat vizsgálatról szóló szabályrendelet a földmívelésügyi miniszter leirata alapján átdolgoztatott. Elfogadta a választmány a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének a jágkár biztosítás országos szervezése tárgyában hozott határozati javaslatát.

Tagsági ügyek elintézése után a gyűlés véget ért.

Előfizetési felhívás.

Lapunk jelen száma ez évnegyedben utolsó s jövő számunkkal megkezdjük az új félévet. A lefolyt hónapok változatosak, eseményekben gazdagok voltak s lapunk évek hosszú sora óta követelt irányához és álláspontjához híven közönségünknek az eseményekről hűséges, komoly és tárgyilagos referádákkal szolgált. A megyei társadalmi és közélet hűséges organuma volt, mely komoly magartásával igyekezik a közönség támogatását kiérdemelni. Ezért most, mikor az új évnegyed megkezdődik, tisztelettel felhívjuk lapunk előfizetőit, barátait és olvasóit, hogy lapunkra előfizetjen, illetve lejárt előfizetésüket megújítani sziveskedjenek; azokat pedig, kik az előfizetési díjjal hátralékban vannak, kérjük ennek beküldésére.

Előfizetési ár: Félévre 4 korona.
Rimaszombat, 1908. június hó 28-án.

A kiadóhivatal.

Hirek és vegyesek.

Magyar nemesség. Veres Márton felőri ref. lelkész, dr. Veres Samu fogimn. tanár édes atyját és törvényes utódait ő Felsője magyar nemességgel tüntette ki, neki 60 évet meghaladó egyházi működése elismerésül a nemességet „felőri“ előnévvel díjmentesen adományozta.

Igazgató választás. Mult szombaton már nem referálhattunk a fogimnáziumi igazgató választásról, mert lapunk le volt zárva. Már este városzerte elterjedt az örömhír, hogy az igazgató választmány dr. Veres Samu fogimnáziumi tanárt választotta meg hat évre igazgatónak. Lapunk más helyén bővebben megemlékeztünk az általános örömrzettel keltő választásról, mely oly férfit ért, ki arra minden tekintetben méltán rászolgált nagy tudásával és csaknem negyed századra terjedő közhasznú működésével. Lapunk volt szerkesztőjét, s jelestollu munkatársát igaz szívből üdvözljük, s az iskolának melegen gratulálunk új igazgatójához.

Kinevezés. A rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztár választott bírósága elnökévé: *Kolbay* Sándor kir. ítélőtáblai bírót, helyettesévé *Kálniczky* Géza törvényszéki bírót, a rozsnói munkásbiztosító pénztár választott bíróságához pedig elnökké: *Tichy* Mihály járásbíró, helyettesévé *Aranyossy* Béla járásbíró nevezetett ki.

Igazgatói véglegesítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter — miként örömmel olvassuk — 27123. sz. a. kelt rendeletével *Kathona* Géza polgári leányiskolai igazgatót az állásában véglegesítette. E kinevezés felett kettős az örömrünk. Örülünk első sorban azért, mert tudjuk, hogy a véglegesített igazgató férfias egyéniséggel, nagy szaktudásával és jó szívével egyenesen hivatott arra, hogy e szépen fejlődő kulturintézményünket a felvirágzásnak magas fokára emelje. Másrészt örülünk azért is, mert *Kathona* Géza lapunknak kitűnő tollu belső munkatársa. S így az ő öröme ami örömrünk is. Gratulálunk tehát neki is, az intézetnek is!

Uj ügyvédek. Dr. *Batta* Pál és dr. *Fodor* Kálmán, fiatalágunk szép reményekre jogosító tagjai, az ügyvédi vizsgát szép eredménnyel e héten tették le a budapesti ügyvédi vizsgáló bizottság előtt. Ugy értesülünk, hogy dr. *Batta* vármegyénk valamelyik városában nyit irodát, dr. *Fodor* azonban jogtanári pályára szanta magát és a sárospataki ev. ref. kollégiumhoz pályázik. hol a megválasztásra biztos kilátásai vannak.

Igazgató tanítói kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Timkó* Mihály, *Vary* János, *Fülöp* Benjamin és *Nagy* Zoltán helybeli, *Demeter* Lajos rozsnói és *Pravlik* Mihály garamszécsi all. elemi iskolai tanítókat, jelenlegi állomáshelyükön igazgató tanítói léptette elő. A kinevezések s-les körökben ószinte örömet keltenek, az érdekes tanterviaknak igaz szívvél gratulálunk.

Lelkészi vizsgálat A tiszáninneni reform egyházkerület a lelkeszi vizsgára sárospatakra vizsgálatot tartott minden évben egy érdemes tagját szokta kiküldeni. Ez idén *Fejes* István Satoraljai helybeli lelkeszt — az egyház kiváló tagját — küldte ki. ő azonban betegsége miatt akadályozva volt a megjelenésben s helyettesként *Czinke* István helybeli reform. lelkeszt bízott meg a vizsgáló biztosi tiszt betöltésével, mely rendszerint kiválóan érdemes egyházi férfianak jut osztályrészül.

Hivatal vizsgálat dr. *Paksy* József kassai kir. főügyész f. hó 23 an városunkba érkezett s teljes két napon át alapos — minden részletre kiterjedő vizsgálatot tartott a kir. ügyészségnél és a fogházban. A főügyész, kinek rokonszenves egyéniségét már régóta ismerjük, városunkban mindig kellemelem, jól érzi magát, s most is főispánunk szívesen látott vendége volt. A kir. ügyészség ügykezelésével, az ott talált renddel és pontossággal bizonyára teljesen meg volt elégedve, mert dr. *Mészáros* István kir. ügyész — a hivatalfőnök maga is pedáns és erélyes férfi, ki állását ügyésztársával *Penyigey* Lajossal és dr. *Urszinyi* József ügyészi megbizottal együtt lelkiismeretesen, ritka ambícióval és ügyszerezzettel tölti be. Biztosra vesszük, hogy a főügyész elégedetten és nyugodtan távozott városunkból.

Kinevezés. dr. *Vörös* László a helybeli járásbírósg mellé beosztott díjtalan joggyakornok a kassai kir. tábla területére díjas joggyakornokká neveztetett ki.

Halálozás. *Medveczky* Sándor kir. közjegyzőnek nővére özv. *Csénér* Pálné szül. *Medveczky* Emilia Esztergomban elhunyt. Végső óhajta szerint folyó hó 25 én a jó testvér városunkba hozatta a boldogult holttestét. Temetése aznap d. e. 11 órakor folyt le a köztisztelőtben és szeretetben álló közjegyző házánál, hol a nagy számban egygyűlt gyászkozség előtt *Csetneki Gyürky* Pál ev. főesperes lelkesz magasan szárnyaló szép beszédben méltatta az elhunyt kiváló keresztényi érényeit és bátyjához való nagy ragaszkodását, szeretetét.

Tanonc felvétetik

Kaiser Gyula kezsműáru üzletében Dobsinán.

Válogatott befözni való

spanyol meggyet julius elejétől 3 kor. 50 fillérért
Óriás ananász kajszin barackot julius közepétől
3 koronáért szállítanak **Hibján Sámuel utódi**
Nyiregyháza. 2-3

Kereskedő tanulókul

két jó házból való fiu főlvetetik — tót nyelvet bírők
előnyben részesülnek — **SZOYKA PÁL**
női kézimunka, rövid-, szövött-, diszmit és divat-
áru üzletében **Rimaszombat.** 3-*

Hirdetmény.

Az ózdi takarékpénztár r. t. 1908. május 31-én megtartott köz-
gyűlésén 1000 darab új részvény kibocsátását határozta el, miért is
a következőkről értesítjük t. részvényeseinket s az érdeklődőket.

1. Az új részvények mint a régié, 100 korona névértékűek
lesznek, az elővételi jogot gyakorló régi részvényeseknek 103 korona,
új részvényeseknek 106 korona árfolyam mellett fognak kibocsátatni.
2. Az ékként bevezető összegből 100 000 korona a részvény-
tőke, a meghaladó összeg pedig a tartaléktőke gyarapítására fog fel-
használtatni.

3. Az új részvények átvételére a régi részvényeseket elővételi
jog illeti meg és pedig minden egy régi részvény után egy új
részvényre.

4. Az elővételi jog folyó évi július hó 15-ig gyakorolható.
5. Azon részvényes, ki elővételi jogát ez év július 15-ig nem
gyakorolja, részvény elővételi jogát elveszti s az akként felmaradó
új részvények az igazgatóság által szab d kézből eladatnak.

6. Az új részvények kibocsátási árából, azok, kik már új
részvény átvételét jegyezték, még június havában, a később jegyzők
a jegyzés alkalmával 10% ot kötelesek befizetni készpénzben az in-
tézet pénztárába, a többi részletet 1908. év július 1-től havonként
15% -t fizetik akként, hogy 1908. év december 31-ig a teljes ki-
bocsátási ár befizett ssék. Az egész kibocsátási ár egy összegben is
fizethető.

7. Az új részvényesek az 1909. üzleti év nyereségében fognak
részesülni, az intézet azonban az 1908. decz. 31-ig terjedő időre a
befizetett részletek után a befizetés idejétől 5% kamatot fizet.

8. A befizetés ideje a 6. pontban említett 1908. év december
31-étől bezárólag 1909. március 31-ig elhalasztható, azonban a
hátralékos részlet után 1909. jan. 1-től a befizetés napjáig terjedő
időre 6 százalékos késedelmi kamatot fizetendő.

9. A ki az új részvény teljes kibocsátási árát s annak esetleg
késedelmi kamatait 1909. év márcz. 31-ig be nem fizeti, elveszti
nemcsak átvételi jogát, hanem a már befizetett részleteket is, melyek
a tartaléktőkéhez esatoltatnak s az így felszabadult részvények
szintén szabad kézből fognak eladatni.

10. Az új részvények 2 korona kiállítási s illeték díj ellené-
ben azok nevére fognak kiállítatni, kiket e czézből az illető igazol-
ványok tulajdonosa vagy benutatója pénztárunknál akár szóval, akár
levélben meg fog nevezni. Az új részvények 1909. év január 1-től a
részvényjevek ellenében adatként ki.

2-3 **Ózdi Takarékpénztár-Részvénytársaság.**

PICK JAKAB

butoráruhaza. — Rimaszombat, Erzsébet-tér
(Heksch Bertalan fűszerkereskedése mellett).

Tisztelettel értesitem úgy a helybeli, mint a
vidéki tisztelt butorvásárló közönséget, hogy a mai
kor igényeinek megfelelő

butorüzletet

nyitottam. — Törekvésem oda irányul, hogy a
butoripar terén szerzett tapasztalataimmal a legké-
nyesebb igényeket is kielégíthessem — Elvállalok
**szálloda, kávéház, klub, fürdő-, háló-
ebédlő-, szalon-, uri szoba különlegessé-
gek, valamint teljes menyasasszonyi butoráru
berendezéseket** a lehető legegyszerűbből a leg
finomabb kivitelig. — Nagy választék vas- és
hajlított butorokban, nemkülönbön **képek, tük-
rök és pipere** butorokban. — Megbízásra kész
szeggel megjelenelek és költségvetéssel szívesen szol-
gálok Kárpitos műhelyemben elvállalok minden e
szakba vágó munkálatokat. 8-10

Kiváló tisztelettel **PICK JAKAB**

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődeje Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb
tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s
gondosan gyártott jőhírnevű gépeit a **nyári
időnyre**, nevezetesen:

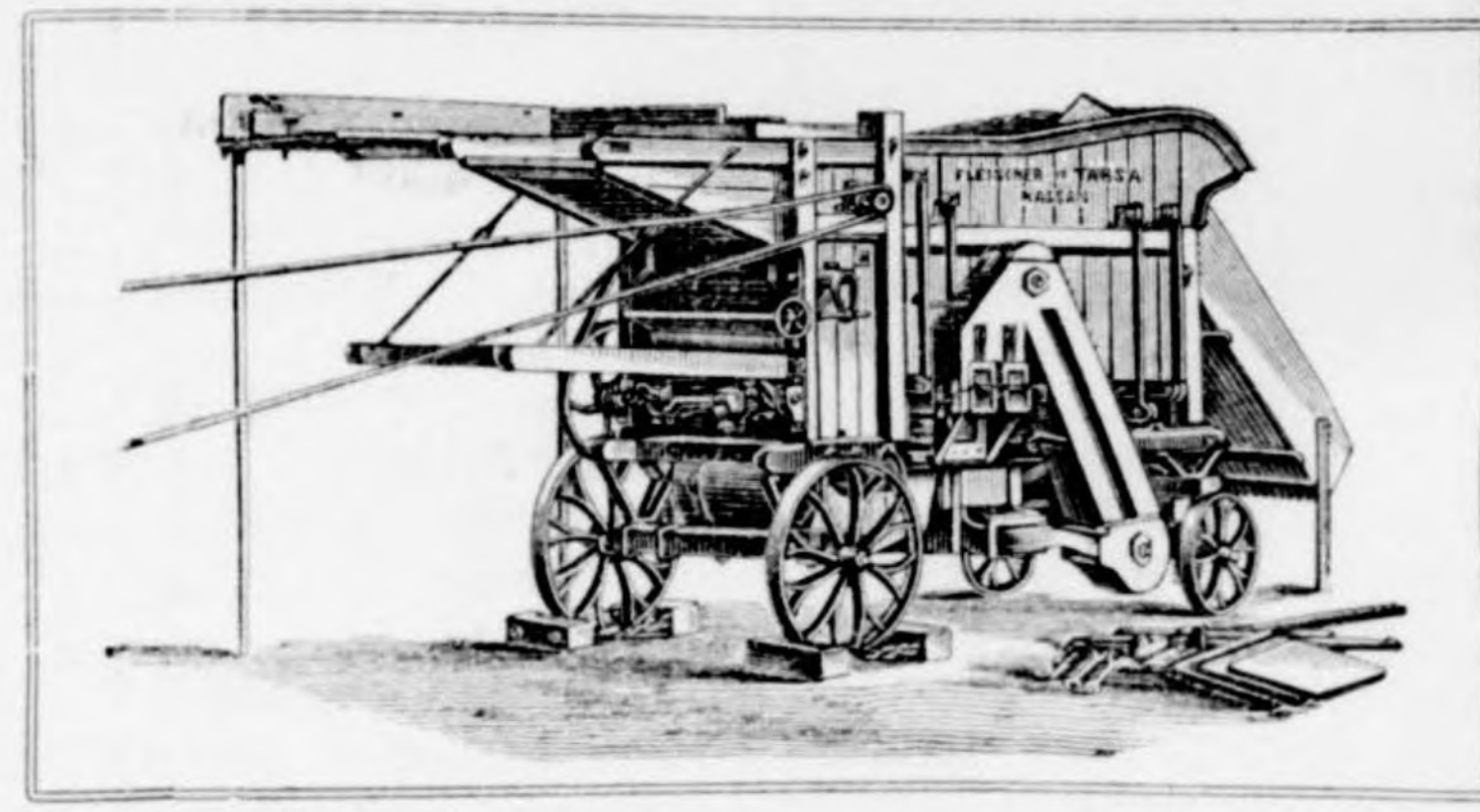
Cséplőkészleteit könnyű járással jár-
gány vagy gözmozdony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit járgányhajtásra is
alkalmazva, szalmarázói készülékekkel vagy anél-
kül. **Backer- és magtár-rostait**, továbbá

mindennemű **szivattyukat, gőzgepeket**
és **gőzkazánokat, szeszgyár-beren-
dezéseket**, m. p: **Henzefőzőket, cuk-
rosítókat, maláta-, burgonya-súzókat, malom berendezéseket** stb. 2-6

Gépgyárunk gyártmányainak jelentékeny készletét tartjuk állandóan.

Gépgyárunk gyártmányainak jelentékeny készletét tartjuk állandóan.
Gazdasági gépeink képes, valamint öntődeink gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

Hirdetmény.

3997. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék köz-
hírré teszi, hogy a **Klenócson** létesítendő állami **kis-
dedővő czélgjára** kisajátított, a klenócezi 465. számú
telekjegyzőkönyvben 68/b. hrsz. alatti ingatlanból Mueska
János, Jakubecz György, Chudécz János, a klenócezi
1890. sz. telekjegyzőkönyvben 69/c. hrsz. ingatlanból
Trnavszki Pál, a klenócezi 1500. sz. telekjegyzőkönyvben 69/b. hrsz.
ingatlanból Pauko Pál és kiskoru Pauko Mária, a kle-
nócezi 1986. sz. telekjegyzőkönyvben 69/a. hrsz. ingatlanból Stei-
ner Adolf nevén álló és a kisajátítási tervben és össze-
írásban feltüntetett jutalékokra, a kártalanítási eljárás
megkezdésének határnapjául **1908. évi július hó 17.
napjának d. e. 10 órájára Klenóc községi házához kitű-
zetik**, mely határnapra az összes érdekeltnek oly figyel-
meztetéssel idézgetnek, hogy elmaradásuk a kártalanítás
feletti érdemleges határozat meghozatalát gátolni nem
fogja

Rimaszombati kir. törvényszék, 1908. június 16-án.
Smál Gyula, **Kubinyi Aladár,**
kir. tszéki jegyző. kir. tszéki elnök.

518 m a ten-
ger színe
fölött

STUBNYAFÜRDŐ

Légygyo-
fűrdő!

Hat természetes kénes hévírrés (38—48°C)

Kőszvény	Thermál- tükörfürdők
Rheuma	kádfürdők
Ischias	44
Bőr- betegségek	Hidegvizkurák
Női bajok	Masszage
	4 fürdőorvos.

Posta- és sürgönyhivatal, vasuti állomás.
Gyógyszertár. — **4 fürdőorvos.**
Képes prospektust ingyen és bérmentve küld
10-11. **az Igazgatóság.**

Kitünő fajborok

Nagy mennyiségű fehéres és schiller asztali bor
— a legjobb minőségű fajsőlőkből szűretelve
— 50—52 és 56 koronájával számítva hecto-
literjét — a vasuti állomásra szállítva — eladó.
Venni szándékozók forduljanak megkereséseik-
kel **Mlinerits Iván** szőlőtulajdonos és bor-
termelőhöz **Szabadka**, Bácsbodrogyvármegye.

Fehérnemű varrást

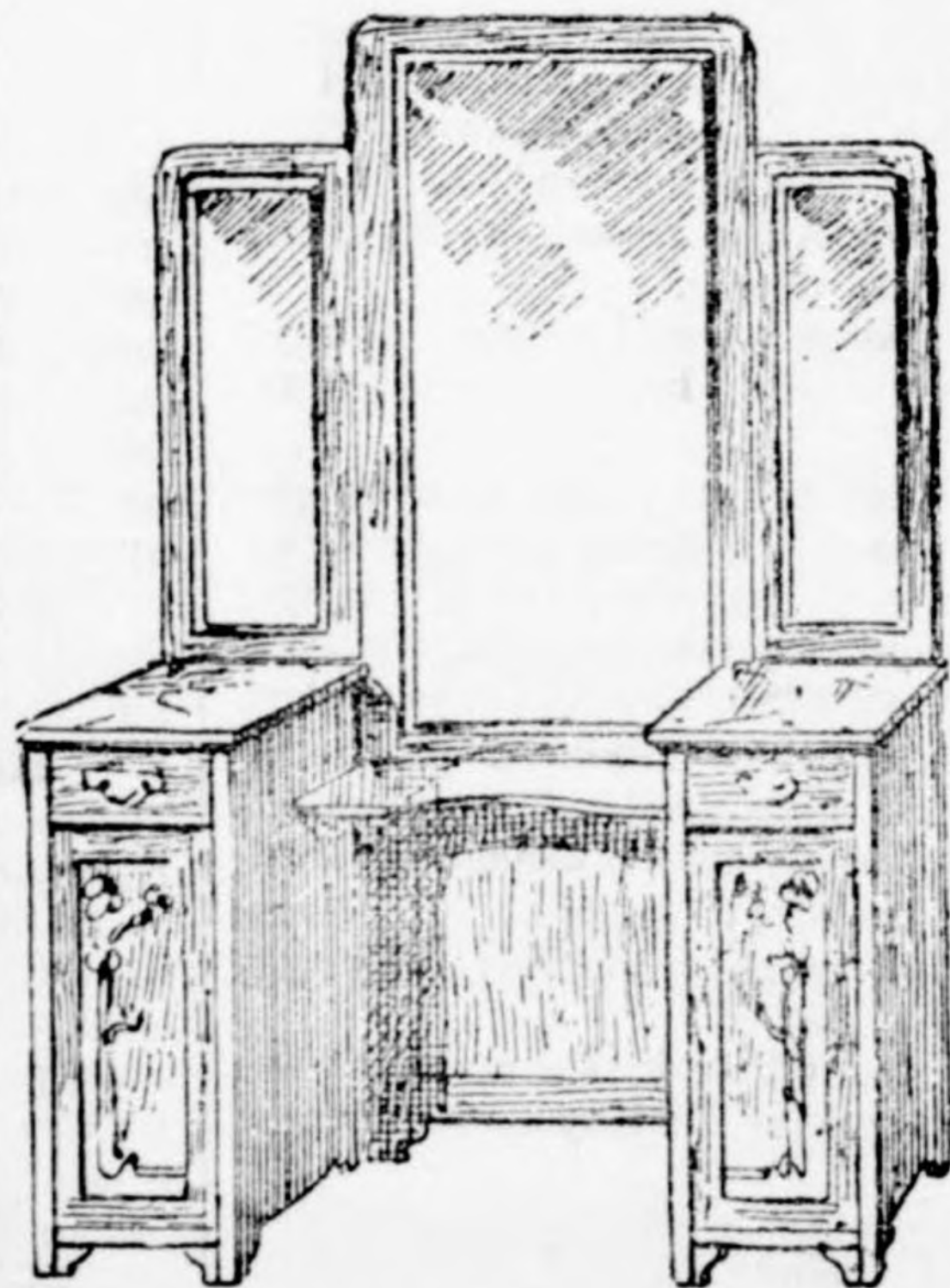
tanuló lányokat el-
fogad és alapos ok-
tatásban részesít

Özv. Molnár Jánosné,
Rimaszombat, 3-3
Kmetty-utca 21. szám.

KÖTŐGÉP!

Tisztelettel hozom a nagy-
érdemű közönség tudomá-
sára, hogy **új rendszerű**
kötőgép beszerzése által
azon kellemes
helyzetbe jutottam, hogy
mindennemű **harisnyák-
nak** gyors és jutányos ároni
elkészítésére szolgáltatást
felajánlhatom. 3-3

Lakásom: Kmetty-utca 15. sz.
Özv. Gregor Jánosné.

Miskolczi asztalosok és kárpitások szövetségeti BUTORCSARNOKA

Miskolcz,
Deák-utca 9. sz.

Miskolcz,
Régi postapüület.

Állandó kiállítása a miskolczi
butorkészítő iparosoknak!

Egész lakásberendezések, valamint egyes butor-
darabok, kárpitosárúk és vasbutorok kaphatók!

Versenyképes szabott árak! Nagy választék!
Szavatosság az áru minőségeért!

Kinevezés Vármegyénk főispánja a vármegyénél a központban megüresedett irnoki állásra *Kalás Margit* gépirónót nevezte ki.

Érettségi. A helybeli egyesült protestáns főgimnáziumban f. hó 22—25-én folyt le a szóbeli érettségi vizsgálat. A 22 iki előtervezet az írásbeliek alapján mind a 27 jelentkezőt szóbelire bocsátotta. Időközben 1 megbetegedvén, visszalépett A többi 26 közül teljesen vizsgázott 4 (Frenyó Lajos és Valyi Ferencz minden tárgyból, Kosinor és Szőke 1—1 tárgyból kaptak jót) jól: 6, elégségesen: 10. Két hó múlva teendő javítóra utasított 1—1 tárgyból: 6 A vizsgálat befejezése után *Ludmann Ottó* eperjesi ev. kollegiumi közigazgató főgimn. tanár, mint az egyházközség püspökét képviselő vizsg. biz. elnök igen szép beszéddel buzdította az érettségizett ifjakat, hogy az életben „jó erkölcsös dolgozzanak és így keressék boldogulásukat!“ Az ifjak háláját a bizottság és kiváló tanáraik iránt *Frenyó Lajos* praematurus tolmácsolta. *Dr. Obetkó Károly* eperjesi jogakadémiai tanár, kormányképviselő csatlakozván az elnöknek elismert szavaihoz, legteljesebb elismerését fejezte ki a tanári karnak a hallottak és látottak felett. Végül *Loysch Ödön* igazgató köszöntö meg keresetlen szavakkal az elnökségnek, a kormányképviselőnek és *Samarjay János*, ill. dr. *Kovács László* ip. tanácsi képviselőknél a vizsgálaton a jelöltekkel szemben tanúsított humanus bánásmódját és türelmét. Este a városkertben közvesorára gyűlt össze az egész tanári kar az elnökség tiszteletére.

Toronyjavítás. A helybeli Érszébát téren nagy látványosság van most. A róm. kath. templom tornyán hatalmas állvány van s bontják a már korhadtt tetőzetet. F. hó 26-án már a keresztet is levették s jövő héten hozzáfognak az új bádóztető készítéséhez. Az ügyes szerkezetű állványt *Varga Lajos* állította össze s a fedési munkát *Zsuffa Kalmán* végzi. A keresztet — melyet *Hlozek János* ügyes fiatal lakatos vett le — szintén renoválni fogják.

Elhunyt cigányprimás. *Dankó* Erneszt, a városunkbeli híres cigányprimás a múlt héten hunyt el *Turócszentmírtonban* hol nagy részvét mellett temették el. Az utóbbi időben súlyos gyomorjait kapott és ez okozta halálát. Az utolsó pillanatig reménykedett az egykor szép időket élt eredeti jó magyar nótás cigány. Fűrdőre menetelére gyűjtést is rendeztek részére, de a javulást már nem érthette meg. Csodálatos a sorstól, hogy idegenben és nem magyar érzelmű emberek között kellett hegedűjének elnémulni, ki egykor városunkban könnyeztetette a jó hazafias érzelmű embereket. Nem megrovandó cselekményt művelni akkor, ha sarkóvére gyűjtést indítanak. — Kik erre pár fillért szántak, küldjék szerkesztőségünkhöz s mi rendeltetési helyére fogjuk juttatni.

Bérbeadott uradalom. *Grót Serényi Béla* putnoki uradalomból a bánrévei, pagonyi és lóberézi gazdaságot a folyó évi október hó 1-től bérbe vette *Hónig János* budapesti lakos. A putnoki gazdaságot az uradalom továbbra is házi kezelésében tartja. Az új bérlő Bánrévén fog lakni.

Évszázó ünnep. A helybeli egyesült protestáns főgimnáziumban ma egyhete volt az évszázó ünnepély. Az intézet hatalmas tornacsarnokába pont 11 órakor vonult le az igazgatótanács nagynevű, fungens elnökének *Kupinyi Aladár* kuriai bíróinak vezetésével mellett és a tanári kar élén *Loysch Ödön* igazgatóval. — A „Jövel Szentlélek Uristen“ kezdett zsoltár együttes elneklése után *Csetneki Gyürky Pál* főesperes, vallástanár mondott nagyon szép alkalmi imát, mely után *Loysch Ödön* igazgató mondta el tartalomban gazdag, külső szépségeiben is bővelkedő évszázó beszédét. Végül a nemzeti Hymnus fenséges akkordjaival véget ért a szép ünnepély. És véget ért az 1907—8. iskolai év is. A teljes számban egybegyűlt tanulóifjúság, sokan megjelent szüleikkel boldogan vonultak a 2 hónapos nyári pihenőre. Az ünnepélynek különben komoly hangulatába jöleső derűt vittek azok a bájos hölgyek, akik azt megjelenésükkel megtisztelték.

Jegyzői gyűlés. A vármegyebeli községi és körjegyzők folyó hó 23-án tartották rendes évi közgyűlést a megyeház kisebbik termében *Fölföldy Ottmár* elnökléte alatt. A gyűlésen megválasztották a köri aljegyzőket és ellenőröket. Behatón foglalkoztak a jegyzők árvaínak intézményeivel, s több a közigazgatás keretében vágó ügyekkel. Gyűlés után a „Tompa“ szállodában sikerült bankett volt, melyen *Fölföldy elnök* és még többen sikerült felköszöntőket mondtak.

Tanítói gyűlés. A megyebeli tanító egyesület *Szombathy László* elnökléte alatt f. hó 31-én tartja általános éves közgyűlést Rimaszécsben. A gyűlésre a tanítóság nagy számban készült, mert sok fontos ügy fog azon beható tárgyalás alá vétetni. Különösen már előre ajánljuk a tanítóság figyelmébe *Szűts István* jólései tanító nagyszabású és értékes tanulmányát a „rohamosan terjedő alkoholizmus ellen“, nemkülönben pedig a tanítóság által kifejezett azon általános és méltányos kívánságot, hogy a községi tanító is a községi előljárásának és így a községi képviselőtestületnek tagja legyen, vagyis a képviselőtestületben szavazati jogosultsággal birjon. — Mindkét kérdést nagyon fontosnak tartjuk és az egyesületi közgyűlésnek azt ajánljuk, hogy határozatával, illetve kérelmével forduljon a vármegye törvényhatósági bizottságához, hogy ez érdemben az országgyűléshez és a kormányhoz indokolt pártoló felirattal éljen. Valóban vidékenként megdöbbentő azon áldozatok száma, kik a mértéktelen pálinka ivásnak esnek áldozatul és a gyermekek már a fejlődés első éveiben lesznek erkölestelen, zülött elemekké. A gyűlés lefolyásáról tudósítunk nyomán jövő számunkban fogunk beszámolni.

Tornaverseny Nagyrőzén. A nagyrőzei áll. felsőkereskedelmi iskola tornaversenye nagy érdeklődés mellett tartott f. hó 19-én, élvezetes délutánt szervezte a megjelent közönségnek. Az egész verseny lefolyása a kis 40 tagú csoport figyelmességére, a kifogástalan rend és szabad gyakorlatok s különösen az országos tornaversenyek keretében is méltán versenyképes szorgyakorlatok egytől egyig arról tanuskodtak, hogy a tornatanítás *Omais János* felső keresk. iskolai tanár kiváló képzet-

ségét és ambícióját igazolja s lelkiismeretes céltudatos munkájáról tanuskodik, melylyel az ifjúságot serkenteni érdeklődését felkelteti és szép eredményeket felmutatni képes.

Tanító gyűlés. Az országos izr. tanító-egyesület észak keleti köre f. évi július 5—6-án tartja körülését Tornalján, mely alkalommal az egyesület a dobosinai jégbarlangot és Krasznahorkaváralját is megtekinti. A kirándulók Rozsnyóra 7-én érkeznek s valószínűleg itt két éjjelt töltenek. Innen Csizbe rándul a társaság.

Évszázó ünnepély. A nagyrőzei áll. el. iskola közserzetben álló igazgatója *Lehniczky István* kedves ujjtással lepte meg a szülőket s tanügybarátokat, amelyben az iskolai év záróünnepélye alkalmával tartalmas és változatos előadásokat rendezett a 6—12 éves gyermekekkel, kik még egy szindarabot is előadtak élvezetnyújtó precizitással. Az elemi iskola részére beszerzendő Uránia vetítógép céljaira rendezett ezen előadás, ugy anyagilag, mint erkölcsileg minden varakozáson felül sikerült, s még jobban megszilárdította városunk lakosai s a szülők körében azon meggyőződést, hogy a hol a gyermeknevelés ügye hivatott és ambíciózus igazgató és tanítói kar kezében van, az az intézet minden varakozásnak teljesen megfelelni képes. Az előadás után este 9-ig a gyermekek, 9 től a késő éjjeli órákig a felnőttek táncoltak. Az anyagiakról lapunk más helyén számolunk be.

Birtok eladás. Mint bevégzett tényt közöljük, hogy *Samarjay János* földbirtokos a Rimaszécs város határába keblezett *Bakti*-pusztán nagyobb területű birtokát az *Átány* hevesmegyei községből származó 31 jó magyar családnak örök áron eladta. A vevők már mindentől ide is költöztek és július hó 1-én birtokba lépnek. Egyelőre marad *Bakti*, mint pusztá, később azonban valószínűleg községgé fog alakulni. Ezzel a jó hazafias nemcsak adófizetőink, de képviselőválasztóink száma is szaporodni fog.

Jolsva jövője. A „Bánya“ című lapban olvasuk a következő érdekes sorokat: „Jolsva régi bányaváros lakosságának zömét még Árpád-házi királyainak idejében ide telepített német bányászok képezték. A telepítés célja a még most is több helyen napról fejthető és különféle jó vasérczek kibányászása, kard és másféle fegyverekké való kovácsolása volt. Mint bányaváros fejlődése és virágzásának fénykorát *Hollós Mátyás* királyunk uralomára alatt érte el, amidőn Gömörmegyének legnépesebb városa volt. Régi bányászainak a vasércz előfordulása helyén kézi fujtatóikkal, majd mozgó kemencéikkel a vasat csekély mérvben kidolgozták. A mozgó kemencéket később a vizek mentén felállított úgynevezett tót kemencékké váltották fel, de ezek is csak 30—40 százalékos vasat visszahagytak. Jolsván a várost körülövedező és éjszakákon azt fényárban is borító tót kemencéeknek a 19-ik század elején megalakult „múrányi unió“ és „rimai coalitio“ (jelenleg Rimamurány—salgótarjáni vasmű egyesület) megadta a halálos dőfést azzal, hogy a kor igényeinek megfelelően nagy olvaszókkal szemben a versenyt felvenni nem tudták. Jolsva város egykori virágzó vasbányászatának mostan szomorú fejfái a már kihasznált salaktelepek és begyepesedett aknák helyei. A kincstár mintegy 50, magánosok pedig 38 darab zártkutatómáynyal herkulési munkába fogtak, hogy Jolsva phönix madarként hamvaiból kikelve újból virágzó bányavárossá váljék. Ennek minden előfeltétele meg van, mert barna, pát, csikám, mangán és veres vasércznek előfordulása meg van állapítva. A terület Vashegy-rákos és hrudecki vasvonalatba beleesik s több helyen az ércz napról is fejthető. Vasovásztásnál hozagnak szükséges elsőrendű dolomitok, acélgyártáshoz és tűzálló kemencék béleléséhez felkapott magnezit-csövet, valamint vizet is bőven van, csak kellő tőke hiányzik. Acélbányászatunk jöjjön el a te országod, de mielőbb!

Megelőtt gyermek. Végzetes játéknak lett áldozata *Murányalján* egy 12 éves *Frisnyák János* nevű fia. Folyó hó 21-én több 10—12 éves gyermek összejött s az egyik Amerikából hazatért nagybátyjától revolvert esent el és vitte ki magával a mezőre, lögyakorlatot rendezett, időközben a tíz éves *Vrbjár Viktor* kaparította magához a revolvert és azszal szintén a társaságukhoz tartozó 12 éves *Frisnyák Jánost* szíven lötte. A szerencsétlen gyermek rövid időn belül, miután a többi megfutamadott társaihoz azon segélykiáltással: „hiszen megelőttetek — ne hagyjatok itt!“ — kiszenvédett. A hatóság figyelmét felhívjuk az uton is, kobozza el erőlyesen a falukban nagy számban található revolvereket és pisztolyokat, melyekkel különösen a lakodalmakon divó lövöldözésekkel tetegésbe ejtik a közönséget.

Ratkó vidékéről. Vettük a következő tudósítást *Ratkó*ról az ott f. hó 19-én véghezment községi előljáróság választásáról: *Biró*vá ezuttal már harmadik ciklusra *Danis Márton*, helyettes bíróvá: *Gaál* Lajos, pénztárnokká: *Pánik* Lajos, városi gazda: *Havas* Dániel, kapitány: *Járossi* János, Közyám: *Klinczkó* Sámuel, tanácsnokok pedig: *Havran* Dániel, *Kocza* István, *Danis* János, *Kocza* Sámuel, *Haluska* András lettek megválasztva. — A választás hőcs és tapintatos vezetéseért e helyütt is csak elismerést és köszönetünket kell kifejeznünk *Kuna Aurél* főszolgabírónak. Sok ily főszolgabíró, és akkor községünk ügyei a legjobb kezekbe vannak letéve. — Midőn a megválasztott tisztviselőket üdvözöljük, emlékeztettké idézem a főszolgabíró ama buzdító szavait, hogy magán ügyek miatt soha ne hanyagolják el a közigyűlést. Nagy munka megoldása vár az előljáróságra, eddigi tespedésből föl kell rázni, s új életre kelteni *Ratkó*t, irtva az utóbbi időkben mindenfelé terjedő gyomot s megoldva a kulturális czélok egész halmazát. — Ott van mindenek előtt az iskola és ovoda építési ügye, ovoidánk egy alkalmatlan bérelt házban, iskoláink a mai kor igényeinek meg nem felelő, mindennek csak nem iskolának való helyiségben, ósdi, rozsbutorzáttal, s még rosszabb tanítói lakásokkal. Midőn az utóbbi években a szomszédos kis szegény községek anyagi erejük teljes megfeszítésével palotákat emeltek a tanügynek, *Ratkó* mit sem tett, pedig volna is miéből. Ott van az ivóvíz megoldásának égető kérdése. Nincs tűzoltóságunk, igaz, hogy nálunk a tűzeset is ritka, de a rend ezt már magával hozza nehogy eső után kapkodjunk a köpönyeget. De nem folytatom, az új előljáróság bizo-

nyára tudni fogja mi a teendő s oly nivóra emeli községünket, hogy *Ratkó* a vidék gőcpontja s példányképe legyen mindenben. Köszönetünket kell kifejeznünk a *Rimamurányi salgótarjáni vasmű r. t.* vashegy- és rákosbánya telepek vezetőinek is, kik a választás napjára az összes *ratkói* bányamunkásokat a munka alól felmentették és elősegítették a megválasztottak győzelmét.

Évszázó vizsgál. Fényesen sikerült évszázó vizsgálás és gyermekünnepély volt f. hó 25-én az „egyesült gömöri magnésit részvénytársaság“ nyustyai gyártelepi új iskolájában. Ugy a vidék intelligenciája, mint a vizsgán megjelent helyi lelkészek, tanítótestület, bensős lelki győnyörűséggel hallgatták a horvát román nemzetiségű vagy német és tót anyanyelvű gyári munkás szülők iskolás gyermekeinek a példás odaadással működő tanítónő föltett kérdéseire egészen biztos tudással, értelmesen s főleg *tiszta magyaros kiejtéssel* adott szép feleleteit — minden tantárgyból. Befejezésül a szakszerűen begyakorolt hazafias magyar dalok és ritka ügyes testgyakorlat bemutatásával ragadta élénk és általános tetszés és köszönetnyilvánításokra a jelenlévő szülőket és tanügybarátokat — a valóban sokoldalú és kiválóan képzett tanítónő: *Mandl Mór*né. A szép vizsga befejeztével a szorgalmas gyermekek jutalomkönyveket kaptak. A jeles tanítónő előtt az elismerést és a szülők hála nyilatkozatát az iskola gondnoka: *Bajor Sándor* tolmácsolta. Adjon a magyarok Istene sok ily lelkes tanítót a magyar tanügynek.

Kabarett Csizben. A nagyon virágzásnak indult *Csiz* fűrdőben vig és mozgalmas élet uralkodik. Minden hét szombatján tombolával egybekötött hangversenyyel szórakozik a közönség. Persze mindennek lökte a rugója és lelke az örökös vig kedélyű *Horváth József* Most azonban méltó partnere akadt *Péchy Manó* szatmári földbirtokos, fűrdővendég személyében. Ő volt a múlt szombaton megtartott nagyszabású Kabarett-estély főrendezője. Hogy mily fényesen sikerült az estély arról beszélnek a szereplők ide iktatott nevei és pedig: *Glosz Aranka*, *Horváth Ilka* és *Olgieza dr. Kallós János* és *Horváth József*, *Péchy Manó*, *Popovics József* és *Szentmiklóssy László*. Az estély az ottani ev. ref. templom orgona alapja javára rendezték. A bevétel volt 173 korona, melyet az egyház ez uton nyugtáz köszönetének kifejezésé mellett. Felülfizettek: *Haller Andor*, *Péchy Manó* 20—20 koronát, *Pazar Andor*, *Popovicsné* és *leány*, *Rökk Istvánné* 10—10 kor. *Horváth Ferencz* 9 kor. *Summayer Róza* 5 kor. *Molnár István*, *Kovács Lajos* 4—4 kor. *Szentmiklóssy László*, *Mezreeczky Károlyné* 3—3 kor. *N. N.*, *Palfy István* 2—2 kor. *Dr. Pazar László*, *Mauthner Pál*, *Spugel József*, *Okulesányiné*, *Puki Márta*, *Vitális Gusztáv* 1—1 koronát. A rendezésből, mint minden alkalommal úgy most is hősen kivette részét *Ruszkay István* ev. ref. tanító is, ki állandóan bírja nemcsak a község, de a fűrdőközönség rokonszenvét és bizalmát.

A várgedei fűrdő fejlődése. A jóhatású, vasas fűrdő úgy látszik a sok gazdacserélés és küzködés után mégis csak ki fog emelkedni régi elhagyottsága állapotából. A közönség sürűn keresi és keresné fel e helyet, de idáig a tulajdonosok nem voltak képesek megfelelő helyiséggel és szórakoztatással ellátni a közönséget. A magyar államvasutak miskolczi bökézü üzletvezetése már megette a magáét, mert nemcsak állandó vonatmegállást rendezett ott be, de e mellett nagy költségen szép indóházat is építtetett. Most örömmel halljuk, hogy villatelvek vásárlása és építése van kezdeményezésben és egy budapesti műépítész hajlandó ennek a mozgalomnak élére állani. Ha az elhatározás nem lesz pillanatnyi, akkor kétségtelen a várgedei vasas fűrdő fellendülése és rohamos fejlődése.

Tavasszi mulatság Putnokon. A magyarországi munkások rokant és nyugdíj együletének *Fekethe* Nándor védnöksége alatt álló 147-ik putnoki fiók pénztára a f. hó 18-án (Urnapiján) a putnoki kies fekvésű fűrdőben minden tekintetben fényesen sikerült jótékony célú mulatságot rendezett. Hogy mily sikerrel járt e mulatság, elegendő ha annyit írunk, hogy azt az egylet védnöke *Fekethe* Nándor rendezte. A melyik mulatságot ez az örök ifjú, szeretetre méltó öreg ur rendez, annak a jövője előre is biztosított. A fűrdő öreg fái alatt réges-régen nem gyülekezett össze ennyi és ilyen társaság, mint e mulatságon. De nem is csoda. A fáradszón védnök vezetése mellett az érdemes rendezőségnek olyan nagy és csábító programot sikerült összeállítania, hogy már ez is biztosította a nagy érdeklődést. — Sikerült nevezetesen az ózdi gyári zenekar és dalárdát megnyerniök s ezekhez az ózdi műkedvelők társaságának néhány tagja is csatlakozott. Az ózdi gyár igazgatója, *Zorkóczy Sámuel* sziveségéből a gyári zenealap viselte az onnan megjelentek költségét, különösen a különvont költséget, míg a vendégek szives magyaros ellátására a putnokiak gondoskodtak. — Délután 2 órakor érkeztek meg az ózdiak külön vonattal; az állomáson a rendezőség fogadta a *Ferjencsik* Miklós műszaki igazgatót, *Abel* Károly főmérnököt és *Klanczay* László főpénztárnok vezetésével érkezettek, a zenekar tagjai egyenruhában, míg a dalárdisták festői magyar ruhában jöttek. Fogadtatás után a városháza elő vonultak, a hol néhány szép zenezámmal a várost köszöntötték, majd a mulatság védőjének, *Fekethe* Nándornak háza előtt álltak meg, a hol őket a védnök fogadta néhány szives szóval, megköszönve eljövételüket. Innen a fűrdőbe vonultak ki, a melynek bejáratánál óriási diadalkapu volt D u 4—8 ig gyönyörkődött a közönséget felváltva, hol a dalárda, hol a zenekar, mindkettőnek precíz, a legmagasabb zenei igényeket is kielégítő, szebbnél-szebb zene- és dalszámait a közönség szűnni nem akaró tapssal és éljennel jutalmazta. A 15 pontból álló műsor minden egyes száma a legfényesebben sikerült. Az erkölcsi siker mellett még a fényes anyagi eredményről is be kell számolnunk. Daczára a rendkívül sok kiadásnak, 447 kor. és 22 fillér tiszta jövedelme maradt a pénztárnak. A mulatság jövedelméhez felülfizetéssel hozzájárultak: *grót Serényi Béla* 21 kor., *Fekethe* Nándor 16 kor., *Tóth* Pál 8 kor., *Feleki* Ferencz, özv. *Farkas* Gyuláné 6—6 kor., özv. *Molnár* Viktorné, *Róth* Herman 5—5 kor., *Droppa* Pál (ózdi) 4 kor., *Vladár* Ervin, *Hönsch* Ede dr. *Balog* Ákos *Liptay* Arnold, *Liptay* Ede, *Kálniczky* Endre, *Csik* József, *Ker-*

tész Lajos, Spuriusz István, Klein Lajos, Majer Gábor, Majoros Lajos 2—2 k., Szilvássy Nándor 2 k. és a szükség munkák és anyagok teljes elengedése Dr. Schwarz Ármán, Gescheit Izidor, Soltész Adolf, dr. Winter Dezső, Bako Ignác, Spielberger Miksa, Bottlik Alajos, Péter Leopold, Répássy József, Zaszler János, Horváth Árpád, Ochtinsky András, Steiner József, Luczak István, Vozary Béla, Goldstein Nándor, Héthy Gusztáv, ifj. Damcsik János 1—1 k., öz. Gescheit Hermann 9 k., Gödz Bertalan 5 k., Albert István 4 30 kor., öz. Oroszlányi Pálné 2 k. A hangverseny 500 teritékű közvacsora követte, majd virradtig tartó tánc fejezte be a szép mulatságot.

Nyári multságok. A „Gizella” kisdédóvó intézet növendékei múlt vasárnap tartották amolyan vizs gaszerű nyári multságukat a Széchenyi-kertben, hol nagyszámú közönség jelent meg, s a kik gyönyörködhetek a kedves kis gyermekek táncában, énekében, verse lésében és játékában, azok halás elismeréssel adóztak *Nádassy* Sarolta övönőnek, ki sok tudással, ritka jó mó dorral, szeretettel és gyöngédséggel oktatja és gondozza az apróságokat.

A polgári olvasókör szokásos multságát ma délután 1 korona belépti díj mellett tartja a Széchenyi-kertben, kedvezőtlen idő esetén jövő vasárnapra halasztják azt.

Az erőtságit tett ifjak folyó hó 27-én, tegnap a Széchenyi-kertben multságot rendeztek annak öröme, hogy a vizsga jól sikerült. A multság bizonyára szintén jó volt, arról csak jövő számunkban irhatunk.

Súlyos sérülés. Kónya András Csomatelkén a Horváth-féle birtokon új kútgém felállításához előkészületeket tett, s már bontották folyó hó 24-én a régít, miközben a kútgém a Kónya András gépész-kovács jobb czombjára esett, s azt összetörte. A súlyosan sérült: f. hó 25-én a kórházba szállították.

Baleset. Egyházastáborn a róm. kath. templom toronyfedésénél volt elfoglalva *Ziderics* József ácssegéd, ki folyó hó 20-án az állványra menés közben 6 méter magasról lezuhant és súlyos sérüléseket szenvedett. A kórházba szállították.

Viabefult gyermek. F. hó 26-án a Rimavár-bőz község határába kebeleztet *Világos* nevű pusztán *Bendik* Sándor 7 éves gyermek játékközben a tanyai kutba fult. Hulláját tegnap boncoltatta fel a rimaszombati kir. ügyészség.

Vásáráthelyezés. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, miszerint Sajógyömrő községben a f. évi október 3. és 4. re eső országos vásár ez évben kivételesen f. évi október hó 6. és 7-én tartassék meg.

Zab, széna, szalma, tűzifa stb. szállítása. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti, az érdekelteket, hogy a m. kir. pozsonyi IV. honvéd kerület hadbiztossága a *Jolsván* elhelyezett csapat részére szükséges zab, széna, szalma és tűzifa szállítására versenytárgyalást hirdet. Az ajánlatok legkésőbb f. évi július hó 3-ig a honvéd zászlóalj kezelőtiszt irodájához, *Jolsva*, nyújtandók be.

Nyugtázás. A nagyrőzei állami elemi iskolai tanulók által folyó évi június hó 21-én tartott gyermek-előadás számadása: Bevétel jegyekért és felülfizetésekből 221 kor. 60 fill., kiadás 103 kor. 85 fill., maradvány 117 kor. 75 fill. Felülfizettek: Szilágyi Sándor 1 k, N N 40 f, Kapus N 4 k, dr. Kubinyi János 5-70 k, Dedinszky Gyula 1 k, Csorba Rezső 70 f, Bíró Sándor 1-70 k, Vajdáné 1 k, Mihalik Dezső 1 k, Vinkler Jenő 2 k, Ginovszky Lajos 1-70 k, N N 20 f, Enderla N 1-70 k, Szomolnok Mihály 1-70 k, dr. Holcázy Ferencz 1-70 kor., Dedinszky Gyuláné 1 k, Holcázy Gusztáv 1 k, N N 2 k, Szivák János 2 k, Holcázy György 1 k, Varga Sándor 2 k, Wolf Edéné 2 korona.

Menetrend

a m. kir. államvasutak gömői főbb állomáshelyeiről induló és érkező vonalaira 1908. május 1-től.

Tiszoloz—Feled.									
Tiszolozról indul	4:28	6:10	0—	12:55	0—	4:55	7:12	0—	
Rimabányáról indul	5:37	7:18	0—	2:04	0—	6:26	8:15	0—	
Rimaszombattól ind.	6:25	8:03	10:12	2:54	4:36	7:11	9:01	0—	
Feledre érkezik	6:55	8:33	10:50	3:22	5:07	7:41	9:30	0—	

Feled—Tiszoloz.									
Feledről indul	7:12	9:02	11:25	1:25	3:55	5:40	8:10	9:40	
Rimaszombattól ind.	7:43	9:45	12:01	2:06	4:33	6:15	8:57	10:15	
Rimabányáról indul	0—	10:41	12:53	0—	5:27	0—	9:51	11:49	
Tiszolozra érkezik	0—	11:54	2:04	0—	6:40	0—	11:06	12:14	

Fülek—Miskoloz.									
Fülekről indul	0—	6:12	10:10	2:52	7:02	0—			
Várgedefürdőről indul	0—	6:49	10:47	3:27	7:12	9:05			
Feledről indul	0—	7:09	11:00	3:43	8:00	0—			
Bánrévéről indul	6:01	8:02	11:38	4:24	9:14	0—			
Putnokról indul	6:12	8:14	11:47	4:35	9:27	0—			
Miskolozra érkezik	7:25	9:20	12:50	5:41	10:45	0—			

Miskoloz—Fülek.									
Miskolozról indul	3:30	6:40	11:10	0—	3:31	7:02			
Putnokra érkezik	4:35	7:50	12:22	0—	4:35	8:15			
Bánrévára érkezik	4:41	8:01	12:30	0—	4:47	8:24			
Feledre érkezik	0—	8:43	1:15	0—	5:27	9:17			
Várgede fürdőre érkezik	3:26	8:59	1:30	3:59	5:44	9:47			
Fülekre érkezik	4:40	9:30	2:02	0—	6:15	10:23			

Tiszoloz—Breznóbánya.									
Tiszolozról indul	0—	7:35	0—	2:48	0—	0—			
Erdőkőzről indul	0—	4:32	10:10	0—	3:15	5:02			
Breznóbányára érkezik	5:06	11:16	0—	4:08	5:42	0—			

Breznóbánya—Tiszoloz.									
Breznóbányáról indul	0—	0—	8:25	0—	4:09	0—			
Erdőkőzről indul	0—	0—	9:58	0—	5:12	0—			
Tiszolozra érkezik	0—	0—	11:50	0—	7:05	0—			

Breznóbánya—Vereskő.									
Breznóbányáról indul	8:35	5:57							
Garamszécsről indul	10:08	7:42							
Pohorella-vasgyárból indul	11:12	9:06							
Vereskőre érkezik	11:59	10:10							

Vereskő—Breznóbánya.									
Vereskőről indul	4:50	1:03							
Pohorella-vasgyárból indul	5:34	1:45							
Garamszécsről indul	6:43	2:55							
Breznóbányára érkezik	7:45	3:58							

Bánréve—Dobsina.									
Bánrévéről indul	4:57	12:50	5:02	8:55					
Tornaljáról indul	7:22	10:41	3:22	7:49					
Pelsőzről indul	6:29	2:20	6:53	10:37					
Rozsnyórol indul	7:21	3:09	7:49	11:33					
Dobsinára érkezik	8:41	4:26	9:12	12:56					

Dobsina—Bánréve.									
Dobsináról indul	4:32	7:40	12:30	4:51					
Rozsnyórol indul	5:49	9:00	1:43	6:19					
Pelsőzről indul	6:36	9:53	2:39	7:02					
Tornaljáról indul	5:36	1:27	5:43	9:26					
Bánrévára érkezik	7:52	11:13	3:51	8:19					

Pelsőz—Murányalja.									
Pelsőzről indul	7:10	3:00							
Jolsváról indul	8:34	4:18							
Nagyőzezőről indul	9:41	5:20							
Murányaljára érkezik	10:10	5:49							

Murányalja—Pelsőz.									
Murányaljáról indul	4:06	11:15							
Nagyőzezőről indul	4:33	11:52							
Jolsváról indul	5:16	12:58							
Pelsőzre érkezik	6:14	1:55							

Pelsőz—Nagyszabos.									
Pelsőzről indul	7:25	2:50							
Csetnekről indul	8:35	4:00							
Nagyszabosra érkezik	9:31	4:58							

Nagyszabos—Pelsőz.									
Nagyszabosról indul	4:25	11:44							
Csetnekről indul	5:21	1:03							
Pelsőzre érkezik	6:04	1:45							

Cséplőgépekhez

mentőszekrények a miniszteri rendeletnek megfelelő minőségben, valamint mentőszekrények kiegészítő részei a legjutányosabban kaphatók az (1—4.)

„Angyal” drogueriában Losonczon,

a róm. kath. templommal szemben. — Ugyanott beszerezhetőek illatszerek, pouderek, szappanok mindenféle gazdasági és házi czikkek stb.

Hirdetmény.

A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy utóajánlati kérvénye Csillag Mórnak, Haas Salamonné szül. Brünner Janka végrehajtónak Haas Adolf és társai végrehajtást szenvedő elleni 800 kor. tőke s jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t. cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Rimakokova községben fekvő s a rimakokvai 817. sztjkvben 438. hrsz. alatt foglalt udvarra, B. 5—9. alatt Haas Adolf, Messinger Mórné szül. Haas Barta, Haas Vilmos, Haas Havas Ignác és Haas Jenő nevében álló felére, továbbá a rimakokvai 818. sztjkvben 439/a. hrsz. alatt foglalt ugyanazok nevében álló kertre és a rimakokvai 820. sztjkvben 437. hrsz. alatt foglalt 109. ö. i. számú ugyazok nevében álló házra együttesen 2000 koronában ezenel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik, s annak megtartására határnapul 1908. évi július hó 21-ik napjának délelőtti 10 óráját Rimakokova községbe a községhezához tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól nem fognak adadni el.

Arverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át, azaz 200 koronát készpénzben, vagy az 1882. LX. t. czikk 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében banatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint tkvi hatóság 1908. évi június hó 16-án.

Dr. Musotter, kir. tszéki bíró.

Amatőrök figyelmébe!!

Az összes fényképészeti czikkek kaphatók: Ifj. RÁBELY MIKLÓS könyv- és papírkereskedésében Rimaszombat.

Nyomdász tanuló.

Egy jó házból való fiu, ki 1—2 fel-sőbb osztályt végzett, tanulóul felvétetik idb. Rábely Miklós nyomdájába.

Versenytárgyalási hirdetmény.

609. sz. — A rimabányai körjegyzőség községei által Rimabánya községben körjegyzői lak és hivatalos helyiség 17300 koronában felvett összegben tervezetvén felépíttetni, ezen építkezésnek vállalkozónak való kiadása zárt ajánlati versenytárgyalás útján az államépítészeti hivatal által jóváhagyni javasolt tervrajz és költségvetésben foglaltak szerint folyó évi július hó 8-án d. e. 11 órakor fog a rimabányai bíró házánál megejtetni.

Jelen árlejtés a vállalkozóra azonnal kötelező, a kör községeire azonban csak akkor válik kötelező erejűvé és jogérvényessé, ha a vármegyei törvényhatóság által jóváhagyatik.

A műszaki művelet és a versenytárgyalási részletes feltételek a rimabányai körjegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Rimabánya, 1908. június 17.

A kör összes képviselőtestületének megbízásából: Bodnár Zoltán körjz. Palkovics János bíró.

2—3

Legeltetésre elfogadtatik.

Sikátorban dr. Bácskai Albert birtokán legelőre 150 drb. szarvasmarha elvállaltatik. Legelő-bér darabonként 12 kor. és a szokásos pásztor-bér. Előjegyezni lehet: Mondada mérnöknel Rimaszombatban, vagy Molnár János gazdánál a pusztán.

Hirdetmény.

Baranyai Horváth Sándorné ragályi lakos végrehajtónak Lámor Mihály és neje Kerekes Erzsébet putnoki lakosok végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 300 kor. tőkekövetelés, és ennek 1881. július 20-tól járó 8 százalékos kamatai, 21 kor. 70 fill. perbeli már megállapított, valamint jelenlegi 34 kor. 05 fill. — valamint a Putroki Takarékpénztár 544 kor. tőke s jár.; 186 korona tőke s jár.; Tabori Magdolna 88 kor. tőke s jár.; a kir. kincstárnak 81 kor. tőke s jár., 96 korona 21 fillér tőke s jár. iránti és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t. cz. 144 §-a alapján és a 146. § értelmében a rimaszombati kir. törvényszék, a tornaljai kir. járásbírósg területén levő, Putnok község határában fekvő, a putnoki 167. sztjkvben A 3 sor., 236/b hrszám s A. 2., B. 1. 2. 4. alatt Lámor Mihály és neje Kerekes Erzsébet nevében álló udvar s kerthe 800 koronában, továbbá a putnokdienesfalai 149. sztjkvben A 1 sor., 358 hrszám s A. 2. B. 3 alatt Lámor Mihályné Kerekes Erzsébet nevében álló simonbérzei szőlőben 10 koronában; a putnokdienesfalai 613. sztjkvben A 1 sor., 461 hrszám s Kovács Pálné férj. Fúrjes Zsuzsanna nevében álló Kányási szőlőre 15 kor. és a putnokdienesfalai 613 sztjkvben A 2 sor., 458. hrsz s ugyancsak Kovács Pálné férj. Fúrjes Zsuzsanna nevében álló Kányási szőlőre 15 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül 1908. évi augusztus hó 6-ik napjának délelőtti 9 órája Putnok község házához tűzetik ki.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 % át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a banatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság Tornalján, 1908. május 22-én. Hubay, kir. aljárásbíró.

Eladó ház.

A Koháry-utczában lévő 5 szoba, konyha, kamara és pinczéből álló, a Kulin örökösök tulajdonát képező ház szabad kézből eladó. Felvilágosítással szolgál: Kulin Aurél gondnok, tb főszolgabíró Ungvár, vagy dr. Terhes Samuel ügyvéd Rimaszombat.

Hirdetmény.

395. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék 1908. évi 2832. számú végzése következtében dr. Frankfurter Sándor ügyvéd által képviselt Stassák Pál javára dr. Henyey László ellen 397 kor 10 fillér s jár. erejéig 1908. évi április hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 1430 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok, könyvek, írógép stb. nyilvánosan árverésen elsdatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbírósg 1908. évi V. 320. számú végzése folytán 397 kor. 10 fill. tőkekövetelés, ennek 1908. évi február hó 11-ik napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 39 kor. 45 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Rimaszombatban, az adós lakásán leendő eszközölésére 1908. évi július hó 6. napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzettek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. czikk 107. §-a értelmében készpénzfizetés mellett legtovább ígérőnek szükség esetén becsáron alul is eladtni fognak.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszombat, 1908. évi június hó 24-én.

Gasko, kir. bir. végrehajtó.